

Bijlage 6

Uitgebreidere stand van zaken en voorgeschiedenis van het plan voor het beleefbaar maken van het kasteel

Rond 2017 is er overleg geweest tussen de gemeente en betrokken bewoners over het idee om het ondergrondse kasteel aan het Wilhelminaplein op enigerlei wijze beleefbaar te maken, waaronder de opties van begroeiing, verharding en een muur. Er is richting bewoners aangegeven dat er 3 varianten worden uitgewerkt voor het beleefbaar maken van het ondergrondse kasteel en dat deze met hen worden besproken.

Op verzoek van de Commissie Kasteel van de Oudheidkundige Kring “Geertruydenberghe”, waaronder de heer Zijlmans, heeft het college **medio 2017** een intentieverklaring afgegeven om een inspanning te leveren voor de realisering van het plan voor de bouw van een kasteelmuur van 26 m lang, 1,4 m breed en 50-60 cm hoog aan het Wilhelminaplein te Geertruidenberg, om zo de historische beleving te stimuleren. Dit was mede op basis van een positief advies van de monumentencommissie. Daarbij is aangegeven dat het college de regie heeft en op het geëigende moment een nader standpunt zal innemen over het nader uitgewerkte plan en over een eventuele financiële ondersteuning voor het plan. Ook is aangegeven dat afstemming met de betrokken bewoners over het plan van belang was.

Najaar 2017 is een projectboek voor de muur opgesteld met bouwtekening en begroting.

Voorjaar 2018 is gesproken met de ambtenaar van de provincie over eventuele subsidie. Mei 2018 is het project ambtelijk door de gemeente opgevoerd bij de provincie als sleutelproject in het kader van subsidie voor de Zuiderwaterlinie. In juli 2018 bleek dat het project niet als sleutelproject was opgenomen, omdat hiervoor niet de nodige financiële dekking door de gemeente was geregeld.

In **augustus 2018** heeft het college zich beraden over het plan en zich afgevraagd of de ontworpen kasteelmuur zal zorgen voor de gewenste beleving en of de beleving van de muur in verhouding staat tot de kosten van de muur en de financiering met gemeenschapsgeld. Vervolgens is aan het Toeristisch Platform Geertruidenberg (TPG) advies gevraagd over de optie om als alternatief een maquette van het kasteel te plaatsen op de locatie, hufterproof en met historische informatie. Het TPG vond de kasteelmuur te prijzig en een maquette (met audiovisuele toevoeging en markering van het kasteel met bijvoorbeeld een haag) een goed alternatief.

In **september/oktober 2018** is door de portefeuillehouder monumentenzorg met de initiatiefnemers gesproken over de optie van een maquette en over een vervolgafpraak met de provincie.

In **november 2018** heeft de raad een motie aangenomen, met de conclusie dat de intentieverklaring moet worden nagekomen en waarbij het college wordt verzocht om te komen tot een financiële dekking en om de raad voor de zomer van 2019 te informeren over mogelijkheden/stand van zaken.

Voorjaar 2019 is er overleg geweest tussen portefeuillehouder monumentenzorg, initiatiefnemers en de contactpersoon van de provincie, waaruit bleek dat er kans was op subsidie voor de kasteelmuur. De portefeuillehouder zag mogelijkheden tot financiering van het niet-gesubsidieerde deel, vooralsnog in het kader van het project Dongeoevers. Daarna is een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie.

Eind **februari 2019** is namens het college aan de initiatiefnemers aangegeven, dat het goed is als zij “een rondje langs lokale ondernemers doen om te kijken wat zij kunnen/willen betekenen en ook om inzichtelijk te maken hoe jullie verder nog concreet kunnen voorzien in een deel van de cofinanciering (via bijdragen van ondernemers, uit de bevolking, crowdfunding e.d.). Als er concreet zicht is op dergelijke bijdragen uit bevolking en bedrijven, kan dit meehelpen aan draagvlak bij het gemeentebestuur voor een besluit over aanvullende financiering door de gemeente zelf voor het project.”

In **april 2019** heeft de gemeente voor het plan voor de kasteelmuur provinciale subsidie toegekend gekregen van maximaal € 65.000 (50% van de kosten), waarbij als eis geldt dat het project dit jaar gestart wordt. Ter voorbereiding is eind april door de gemeente een omgevingsvergunningaanvraag ingediend voor de muur.

In **april en mei 2019** heeft de pers aandacht besteed aan het project (interview met dhr. Zijlmans) en is ook de sponsoractie "Adopteer een steen" in de pers gekomen.

Op **20 mei 2019** heeft er overleg plaatsgevonden met de betrokken bewoners aan het Wilhelminaplein over het plan voor een kasteelmuur, waarbij ook alternatieve opties (via haag, bestrating, etc.) zijn aangegeven en besproken. De meeste bewoners zouden liever een minder kolossale muur zien, bij drie omwonenden is dit in de mate dat zij bezwaar hebben tegen een muur van 60 cm hoog. De meerderheid van de omwonenden (op twee na) en de initiatiefnemers kunnen zich vinden in een lagere muur (30 cm hoog in plaats van 60 cm). Korthedshalve wordt verwezen naar de presentatie en het verslag van het overleg (bijlagen).

Eind **mei** is nader advies aan de commissie ruimtelijke kwaliteit gevraagd over een muur van 30 cm hoog (omdat de monumentencommissie eerder een muur van 50-60 cm hoog adviseerde). Twee leden vinden zo'n lagere muur te laag voor de gewenste beleving. Vier leden vinden dat voor het vinden van de beste oplossing voor een muur/bouwwerk een nadere ontwerpstudie wenselijk is.

Op **4 juni 2019** zijn begrotingen van een lokale aannemer ontvangen voor twee varianten van een kasteelmuur met nieuwe stenen (kloostermoppen) aan buitenzijde en goedkopere stenen in de binnenzijde. Een muur van 30 cm hoog is begroot op circa € 87.500, een muur van 60 cm op circa € 103.000.

Op **6 juni 2019**: de particuliere initiatiefnemer heeft sponsorgelden verworven tot circa € 21.000.

Op **11 juni 2019**: mede gezien het advies van Commissie ruimtelijke kwaliteit in mei is opdracht gegeven voor een nader advies van de landschapsdeskundige van deze commissie over de inpassing van een mogelijk aangepast object in de omgeving.

Op **13 juli 2019** is van de landschapsdeskundige een verkenning ontvangen voor het beleefbaar maken van het kasteel van Geertruidenberg. De studie gaat onder meer uit van een muur die van 5 cm aan de zuidkant tot circa 40-45 cm hoog aan de noordkant uit het aflopende terrein naar boven komt, alsook het verplaatsen van het monument van Bianchi en extra ideeën in de omgeving, zoals het aanduiden van torenlocaties. (De in de verkenning aangeduide locaties van de torens wijken enigszins af van de vermoedelijke locaties volgens het archeologisch onderzoek van Raap (zie blz. 3 en 4 van bijlage 4, de powerpointpresentatie).

Op **16 juli 2019** is deze verkenning en het plan voor de kasteelmuur besproken met de initiatiefnemers, architecten en de commissie ruimtelijke kwaliteit. Een deel van de commissie kan zich vinden in de verkenning. De initiatiefnemer kan zich grotendeels in de verkenning vinden, maar hij wil vasthouden aan het oorspronkelijke plan voor een muur van 60 cm hoog, mede omdat er geen geld is voor de extra ideeën. De architect die de muur heeft ontworpen, wil vasthouden aan een muur van 60 cm hoog aan de zijde van het Wilhelminaplein om de kracht en massaliteit van de muur uit te drukken en ermee rekening houdend dat de muur niet te laag (vanwege het zuidwaarts oplopende terrein) wordt, ook in verband met het maaien van het gras. Op een vraag van de commissie zegt hij een muur met een ruïne-achtige uitstraling te beogen, zodat de beleving ontstaat van een overblijfsel. Het eerder ingediende ontwerp betreft een strakke muur met kloostermoppen.

Op **22 juli 2019** heeft deze architect desgevraagd aangegeven dat hij medio september een voorstel voor een muur met een ruïne-achtige uitstraling kan aanleveren aan de gemeente en commissie. Hij heeft wel al enkele impressies aangeleverd van andere ruïne-achtige muren (zie bijlagen).

Op **29 juli 2019** is nader advies gevraagd aan de commissie over de ontvangen impressies van een ruïne-achtige uitstraling. De meerderheid van de leden (5 van 6) kan zich niet hierin vinden. De leden vinden een ruïne-achtige uitstraling te gekunsteld. Het object zou een verwijzing moeten zijn naar het kasteel en als zodanig ontworpen moeten worden. Het zou niet moeten worden ontworpen als overblijfsel, omdat het dat feitelijk niet is. Een van de leden adviseert de eerder beoogde muur van 60 cm hoog wat minder strak te maken door het trapsgewijs neerleggen van hele stenen met een hoogteverschil van 1 of 2 stenen ten opzichte van de bovenkant. Andere leden adviseren een ontwerper een nader ontwerp te laten maken voor het op een eigentijdse manier beleefbaar maken van het kasteel, dit in overleg met de initiatiefnemer. Dit advies is teruggekoppeld aan de initiatiefnemer, die eerder denkt aan de oorspronkelijk beoogde muur met een beperkte aanpassing

voor een minder strakke uitvoering in plaats van een ruïne-achtige uitstraling zoals verbeeld in de toegezonden impressies.